

BEZPIECZEŃSTWO RUCHU DROGOWEGO TEORIA I PRAKTYKA. EDUKACJA

Redakcja: Ida Leśnikowska-Matusiak

Instytut Transportu Samochodowego
Warszawa 2012

Autorzy:

Dagmara Jankowska
Ida Leśnikowska-Matusiak
Justyna Wacowska-Ślęzak
Aneta Wnuk

Recenzje:

prof. dr hab. inż. Janusz Dyduch
prof. dr hab. Stefan M. Kwiatkowski

Korekta:

Marzena A. Bednarska

Wydawca:

Instytut Transportu Samochodowego
www.its.waw.pl

Opracowanie graficzne:

Agencja Reklamowa Hillbilly Sp. z o.o.
www.hillbilly.pl

© Copyright by Instytut Transportu Samochodowego, Warszawa 2012

ISBN 978-83-60965-97-9

Spis treści

Słowo wstępne	9
---------------------	---

Część I. Edukacja w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego 11

1. Pedagogika wychowania dla bezpieczeństwa	13
– I. Leśnikowska-Matusiak	
2. Badania naukowe w bezpieczeństwie ruchu drogowego	18
– I. Leśnikowska-Matusiak	
2.1. Badania pedagogiczne	18
2.2. Badania pedagogiczne w bezpieczeństwie ruchu drogowego	21
3. Nowe metody uczenia się dorosłych	30
– D. Jankowska, I. Leśnikowska-Matusiak	
4. Edukacja w polityce bezpieczeństwa ruchu drogowego Unii Europejskiej na lata 2011-2020	38
– D. Jankowska, I. Leśnikowska-Matusiak	
5. Kultura bezpieczeństwa w ruchu drogowym	44
– I. Leśnikowska-Matusiak	
6. Efektywność edukacji w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego	49
– I. Leśnikowska-Matusiak	
6.1. Jakość w edukacji	49
6.2. Ewaluacja w edukacji	51
6.2.1. Tworzenie i ewaluacja programów edukacyjnych w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego	53
6.3. Standaryzacja w edukacji bezpieczeństwa ruchu drogowego	57
6.4. Certyfikacja w edukacji bezpieczeństwa ruchu drogowego	58

Część II. Wychowanie komunikacyjne dzieci i młodzieży 63

1. Dzieci i ruch drogowy	65
– I. Leśnikowska-Matusiak, A. Wnuk	
1.1. Psychofizyczne i społeczne uwarunkowania zachowań dzieci w ruchu drogowym	65
1.2. Podstawy edukacji dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego	75
1.3. Jak rzeczywiście zachowują się małe dzieci na drogach?	78
2. Edukacja dzieci w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego w Unii Europejskiej	84
– A. Wnuk	

2.1. Edukacja dzieci w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego w wybranych krajach Unii Europejskiej	85
2.1.1. Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej	92
2.1.2. Szwecja	99
2.2. Przykłady europejskich dobrych praktyk edukacyjnych przeznaczonych dla nastolatków jako element profilaktyki bezpieczeństwa ruchu drogowego	103
– <i>J. Wacowska-Ślęzak, A. Wnuk</i>	
3. Wychowanie komunikacyjne w Polsce	109
– <i>A. Wnuk</i>	
3.1. Zadania szkoły	119
3.2. Koordynator ds. wychowania komunikacyjnego w szkole	119
3.3. Edukacja dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego	122
3.4. Edukacja komunikacyjna dzieci i młodzieży – opinie nauczycieli i dyrektorów szkół.....	127

Część III. Szkolenie i egzaminowanie kandydatów na kierowców i kierowców

1. Młodzi kierowcy jako grupa największego ryzyka w ruchu drogowym	134
– <i>J. Wacowska-Ślęzak</i>	
2. Współczesne poglądy na szkolenie kierowców	137
– <i>D. Jankowska</i>	
3. Standardy kwalifikacji zawodowych dla zawodów: instruktor nauki jazdy i egzaminator osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami	182
– <i>I. Leśnikowska-Matusiak</i>	
3.1. Podstawowe pojęcia	182
3.2. Standard kwalifikacji zawodowych dla zawodu instruktor nauki jazdy	184
3.3. Standard kwalifikacji zawodowych dla zawodu egzaminator osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami	190
4. Standardy edukacyjne (wymagań egzaminacyjnych) dla zawodów: instruktor nauki jazdy i egzaminator osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami	196
– <i>I. Leśnikowska-Matusiak</i>	
4.1. Standard wymagań egzaminacyjnych dla zawodu instruktor nauki jazdy	196
4.2. Standard wymagań egzaminacyjnych dla zawodu egzaminator osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami	199
5. Nowoczesna technologia w szkoleniu kierowców	202
– <i>D. Jankowska</i>	
6. Starsi kierowcy	209
– <i>I. Leśnikowska-Matusiak</i>	

7. Niesłyszący kierowcy.....	222
– <i>J. Wacowska-Ślęzak</i>	

Część IV. Kampanie informacyjne bezpieczeństwa ruchu drogowego 227

1. Typy komunikowania i czynniki strategii marketingowej	230
– <i>J. Wacowska-Ślęzak</i>	
2. Wybrane elementy zwiększania efektywności kampanii – wnioski z przeszłości	238
– <i>J. Wacowska-Ślęzak</i>	
3. Grupa odbiorcza (docelowa)	243
– <i>J. Wacowska-Ślęzak</i>	
4. Przekaz	246
– <i>J. Wacowska-Ślęzak</i>	
5. Narzędzia komunikacji	251
– <i>J. Wacowska-Ślęzak</i>	
6. Ewaluacja kampanii	256
– <i>J. Wacowska-Ślęzak</i>	

Zamiast podsumowania i wniosków	259
--	------------

Literatura	261
-------------------------	------------